

G eandewei

KERKBLAD

Jaargang 28 - nummer 14
vrijdag 30 juli 2021
editie Leeuwarden e.o.

Protestantse
Kerk

Als ambtsdragers water en vuur zijn

Luisteren en dienen
horen bij elkaar

Grieten en wetter

Geloofsgetuige
Dag Hammarskjöld

Column Robert Colijn

Probleem- oplosser?

Regelmatig zit je tegenover iemand die je zó graag zou willen helpen. Als je hoort waar die ander mee zit, heb jij al een oplossing of een idee hoe je zou kunnen helpen.

Maar is dat nou echt waar die ander op zit te wachten? Het klinkt natuurlijk heel logisch. Maar als we nadenken over presentie (intensief aanwezig zijn bij de ander) dan betekent dat het misschien toch anders is.

Regelmatig moet ik als presentiewerker bij Solidair Friesland letterlijk op mijn handen zitten. Het gaat bij de presentie-theorie namelijk niet om het oplossen van een probleem, maar om het *zijn* bij de mens. Dit betekent niet dat je *nóóit* helpt om iets op te lossen. Toen ik bij de Woonkamer 'Vrijheidswijk' in Leeuwarden sprak met die vrouw die zulke lekkere soep maakt, benoemde ze dat haar hondje ziek was. Haar zoon woont veel te ver weg en ze had geen geld voor een taxi. Ik kende haar al een hele tijd en we hebben goed contact met elkaar. We hadden al een relatie opgebouwd en konden ook erg met elkaar lachen. De humor die ze heeft is geweldig. Na haar opmerking over haar zieke hondje was het simpel voor mij: binnen tien minuten zaten we in mijn auto op weg naar de dierenarts. Gaat het hier nu om het oplossen van een probleem of staat onze relatie voorop? Voor mij het laatste.

Toch merk ik dat we toch vaak probleemoplossers zijn. Iemand heeft een schuldenprobleem. De Oplossing: geld geven vanuit de diaconie, of een budgetmaatje. Iemand is eenzaam. Oplossing: iets organiseren om mensen te verbinden, zoals 'De Woonkamer'. Iemand heeft een licht verstandelijke beperking en mist sociale schakels. Oplossing: een maatje van bijvoorbeeld DOE.fr.nl. Hoe mooi de oplossingen ook zijn; ik merk dat dit regelmatig bij mij schuurt. Ik heb namelijk het gevoel dat we dan *alleen* het probleem zien - en niet meer de mens. Dáár zit precies mijn pijnpunt. Het gaat het om het aansluiten en meebewegen met de ander. Dat we ons niet hoeven aan te passen, maar mogen zijn wie we zijn.

Ook voor de kerk is dit een spannende vraag. Natuurlijk willen we concreet iets betekenen als er diaconale vragen binnenkomen. Als een gezin het niet breed heeft dan is een gift, een pakket of speelgoed voor Sinterklaas makkelijk te regelen. Probleem opgelost! Maar hoe kunnen we als kerk meer denken vanuit presentie? Meer vanuit echt relationele contacten? Hoe kunnen we náást onze praktische hulp aanwezig zijn bij mensen? Niet denken als een probleemoplosser maar denken vanuit relatie: dat is de kracht van presentie!

Robert Colijn is onder meer kerkelijk werker en diaconaal opbouwwerker

Meditatie Maria en Martha

De Heer zei tegen haar: 'Marta, Marta, je maakt je veel te druk. Er is maar één ding noodzakelijk. Maria heeft het beste deel gekozen, en dat zal haar niet worden ontnomen.'

Lucas 10:41-42

door ds. Lubbert Adema

Wanneer in mijn jeugd over deze beroemde zusters uit de Bijbel werd gepreikt, kreeg ik altijd medelijden met alle Martha's die in de kerk aanwezig waren.

Maria werd bijna de hemel ingeprezen, omdat zij het goede koos en naar Jezus luisterde. Martha kreeg ervan langs omdat ze het zo druk had met van alles en nog wat, dat zij geen tijd had voor Jezus. Arme Martha!

Het hoort bij elkaar

Maar deze uitleg doet haar groot onrecht! In het evangelie van Lucas, waar het verhaal over Martha en Maria wordt verteld, is duidelijk dat luisteren naar Jezus' woorden en je medemens dienen bij elkaar horen, onlosmakelijk, als twee zusters.

Je zou ook bijna vergeten, dat deze zusters in een heel andere tijd leefden dan wij nu. Dat Maria aan Jezus' voeten zat, hoorde niet! Discipel zijn van een rabbi of meester, dat was mannenwerk. Vrouwen waren verantwoordelijk voor de bediening. Wat Martha deed was normaal. Maria kende blijkbaar haar plaats niet als vrouw, zeker in de mannenwereld van toen. Maar bij Jezus ligt het anders. Maria, zegt Hij, heeft het goede deel gekozen. Dat zal niet van haar afgenomen worden.

Bij Jezus kunnen ook vrouwen net zo goed discipel zijn. Paulus schreef later: in Christus is er geen onderscheid meer tussen man en vrouw. En tegen Martha zegt Jezus: 'Martha! Martha!' Als de Heer je naam twee keer roept in de Bijbel, dan word je dus geroepen om Hem te volgen. Martha wordt hier geroepen om óók discipel van Jezus te worden. Want bij alles waar wij ons zo druk over maken, is uiteindelijk één ding nodig. En dat ene wat je nodig hebt, vind je wanneer je Jezus volgt.

Jezus vertelt niet wat dat ene is dat nodig is. Maar duidelijk is wel uit het verhaal, dat Jezus weet wat wij nodig hebben.

Johannes Vermeer, Christus in het huis van Martha en Maria, ca. 1655, olieverf op doek, 160 x 142 cm, National Galleries of Scotland, Edinburgh

Dat hebben Maria en Martha later ook gezien. Zij hadden een broer, Lazarus.

Die werd ernstig ziek en dus riepen ze de hulp van Jezus in. Maar Jezus kwam pas bij hen aan, toen Lazarus overleden was. Toen riep Jezus Lazarus uit het graf weer tot leven. Zo hebben Maria en Martha ook meegemaakt: Jezus geeft ons het ene dat wij nodig hebben. Jezus is de Ene die wij nodig hebben. Daarom zijn zij zijn discipelen geworden.

En zo nodigt Lucas aan de hand van de geschiedenis van Martha en Maria - of je nu een luisteraar bent of meer een doener - ons allemaal uit om Zijn discipelen te worden. Mannen en vrouwen, leerlingen, die in Jezus het ene vinden wat wij nodig hebben.

Ds Lubbert Adema is predikant van de Protestantse Gemeente Metslawier - Niawier

Leesrooster

Week 31, 1 t/m 7 augustus

zondag	Marcus 7:14-23
maandag	Marcus 7:24-37
dinsdag	Marcus 8:1-13
woensdag	Marcus 8:14-26
donderdag	Marcus 8:27-9:1
vrijdag	Marcus 9:2-13
zaterdag	Psalm 74

**Geandewei 12 t/m 16
zijn nummers voor drie
weken**

Week 32, 8 t/m 14 augustus

zondag	Romeinen 14:1-12
maandag	Romeinen 14:13-23
dinsdag	Romeinen 15:1-13
woensdag	Psalm 86
donderdag	Spreuken 10:1-17
vrijdag	Spreuken 10:18-32
zaterdag	Galaten 1:1-12

Week 33, 15 t/m 21 augustus

zondag	Galaten 1:13-24
maandag	Galaten 2:1-14
dinsdag	Galaten 2:15-21
woensdag	Psalm 124
donderdag	Zacharia 1:1-6
vrijdag	Zacharia 1:7-17
zaterdag	Zacharia 2:1-9

De mogelijkheid van een time-out Wat te doen met lastige ambtsdragers?

Ze zijn overal te vinden, ook op het kerkelijke erf: mensen met wie moeilijk samen te werken is. Notoire dwarsliggers of stoorzenders, iedereen kent zulke mensen wel. Ze verstaan met hun gedrag de kunst om de sfeer in een ommezien aan te tasten of zelfs compleet te verzieken. Dat heeft te maken met hun karakterstructuur. Als gevolg daarvan vertonen ze dominant gedrag, denken ze in termen van zwart-wit, accepteren ze geen kritiek, volharden ze in het eigen gelijk. Als zulke mensen er een keer niet bij zijn, kan het gebeuren dat anderen zeggen: 'Wat is de sfeer nu plezierig!'

door dr. Jan Dirk Wassenaar

Jaren geleden heeft dr. Piet Schelling er in een artikel in *Woord & Dienst* voor gepleit om met zulke notoire dwarsliggers of stoorzenders in gesprek te gaan en aan deze mensen duidelijk te maken hoe ze overkomen. Dat is niet eenvoudig. Het vergt in ieder geval enig psychologisch inzicht en ontwikkelde fijngevoeligheid. Zo'n gesprek kan goed uitpakken, maar ook kan dan blijken dat er bij zulke mensen geen sprake is van zelfreflectie. Ze voelen zich meteen aangevallen en slaan vervolgens nog meer om zich heen.

Het is heel spijtig, maar zulke mensen zijn volgens Schelling ongeschikt om binnen een groep te functioneren. Hij pleit ervoor om dat in alle eerlijkheid met hen te communiceren. Door schade en schande is hij tot die wijsheid gekomen. Schelling: 'Aanvankelijk negeerde ik zulke situaties, ik durfde de confrontatie niet aan te gaan. Maar dat negeren wreekt zich. Door situaties transparant te maken komen we doorgaans verder met elkaar. Niet altijd; deze benadering heeft er ook toe geleid dat iemand zich terugtrok of naar een andere gemeente ging. Heel jammer, maar af en toe onvermijdelijk.'

Vrijstelling

Zijn er ook andere oplossingen voor het probleem van lastige mensen? Ja. In ieder geval biedt de kerkorde er sinds 1 januari 2013 één, en wel in ordinantie 4-11. Tenminste: als het om ambtsdragers gaat. In het genoemde artikel wordt het breed moderamen van de classicale vergadering namelijk de mogelijkheid geboden om een ambtsdrager, niet zijnde de predikant, gedurende enige tijd vrij te stellen van zijn of haar ambtswerkzaamheden. (Overigens: in spoedeisende gevallen mag de classispredikant die vrijstelling opleggen, aldus ord. 4-16-5.) Niet zijnde de predikant...? Zijn er dan geen predikanten met wie moeilijk samen te werken is...? Jazeker, die zijn er. Maar voor hen geldt ordinantie 3-19. Dat artikel was er al veel eerder dan in 2013.

Mr. Gijs de Jong, de jurist van de Protestantse Kerk in Nederland, laat weten dat de generale synode op 23 september 2011 tot het invoeren van ordinantie 4-11 (toen nog 4-12a) heeft besloten. Hij licht toe dat de motivering achter de invoering was, dat niet enkel de tijdelijke vrijstelling van een predikant tot ontspanning kan leiden in een gemeente waar spanningen zijn, maar dat zo'n time-out van

andere kerkenraadsleden dit resultaat ook kan bewerkstelligen.

Aan zo'n afkoelingsperiode zijn wel voorwaarden verbonden. In het eerste lid van het artikel wordt bepaald dat het besluit daartoe na overleg met de kerkenraad en de betreffende ambtsdrager genomen dient te worden; als het om een lid van een evangelisch-lutherse gemeente gaat, moet er ook overleg met de president van de evangelisch-lutherse synode gepleegd worden. In het tweede lid van het artikel wordt voorgeschreven dat aangegeven moet worden van welke ambtswerkzaamheden de betreffende ambtsdrager zich moet onthouden en zo nodig hoe in de noodzakelijke werkzaamheden zal worden voorzien. Bij de vraag om welke ambtswerkzaamheden het gaat, speelt de kwestie van gehele dan wel gedeeltelijke vrijstelling een rol.

Jurisprudentie

Inmiddels is ordinantie 4-11 een aantal keren toegepast. Het heeft ook tot enkele kerkelijke rechtszaken geleid. Het is interessant om kennis te nemen van de jurisprudentie. Die biedt zicht op de interpretatie van het artikel.

Een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft geoordeeld dat de tijdelijkheid van de maatregel tot vrijstelling van werkzaamheden met zich meebrengt

dat de afkoelingsperiode

beperkt moet blijven: men vond zes maanden een te lange termijn en men was ook van mening dat de vrijstelling niet tot het einde van de ambts-termijn mocht duren. Verder heeft men uitgesproken dat er met enige regelmaat een moment van heroverweging moet zijn. In een andere casus heeft een ander college het besluit tot vrijstelling van werkzaamheden vernietigd, omdat men vond dat het breed moderamen geen uitgewerkt 'integratietraject' op de plank had liggen. Overigens

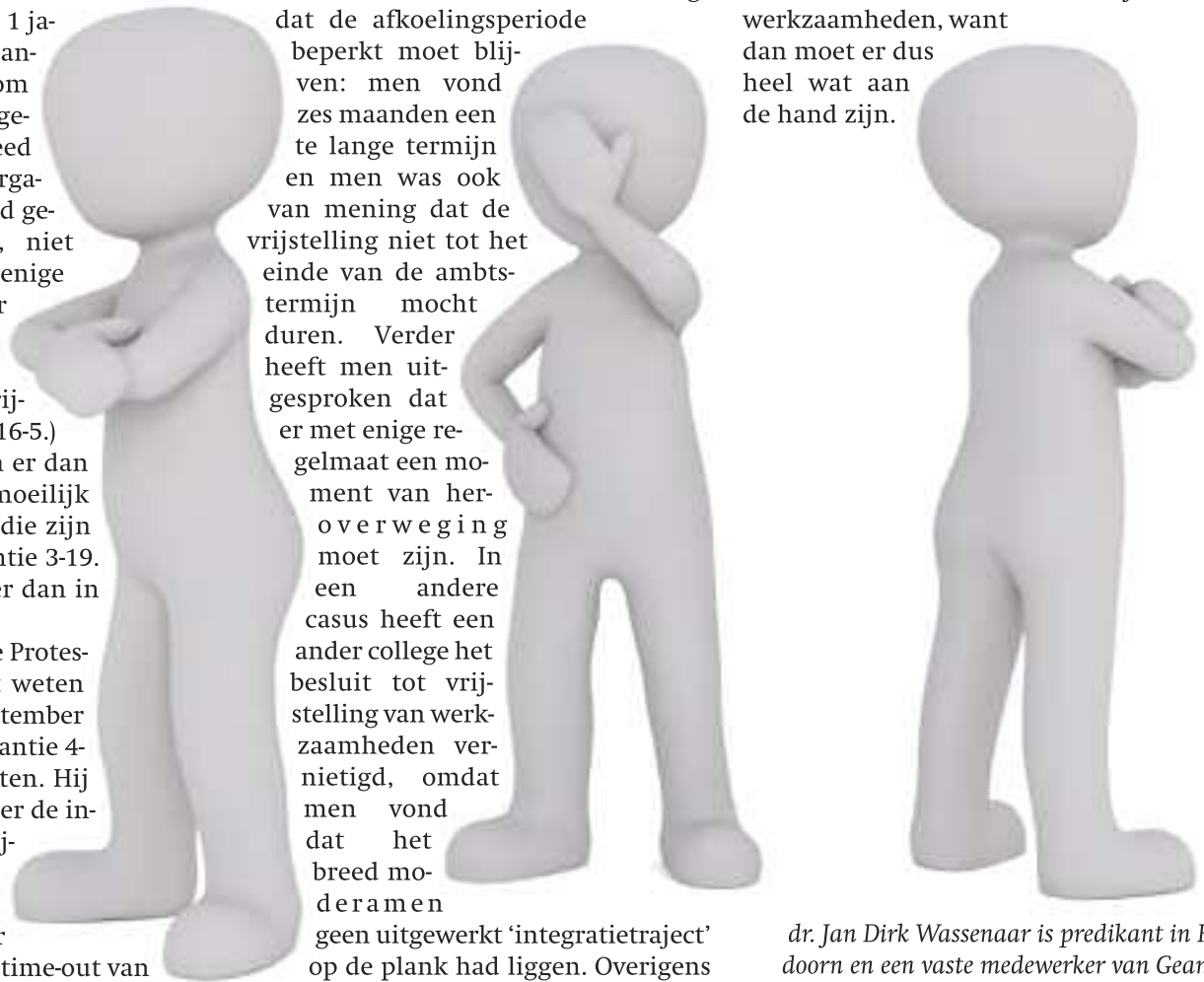
rept het ordinantie-artikel daar met geen woord over.

Uit de jurisprudentie wordt ook duidelijk dat het breed moderamen niet kan volstaan met simpel vrijstelling van werkzaamheden op te leggen. Men zal dat besluit degelijk moeten motiveren. Men kan zich dus niet beperken tot het honoreren van het verzoek van de kerkenraad of het volgen van het advies van het college voor de visitatie. Men dient een zelfstandige afweging te maken.

Zorgvuldigheid

De conclusie moet luiden dat in de kerk iets met lastige ambtsdragers gedaan kán worden, maar dat het uiterste zorgvuldigheid vergt. Dat kan moeilijk zijn, maar er is ook veel voor te zeggen. Mensen mogen niet onterecht beschadigd worden.

Overigens heb ik de indruk dat de kwestie van lastige ambtsdragers de laatste tijd niet minder urgent is geworden. Mij bereiken signalen dat de spanningen in kerkenraden door de coronasituatie her en der behoorlijk toegenomen zijn. Dan denke men aan rekkelijken en preciezen bij de uitvoering van adviezen van de rijksoverheid en van de dienstenorganisatie. Het valt dan niet altijd mee om de harmonie te bewaren. Maar hopen dat het niet leidt tot het uiterste middel van de vrijstelling van werkzaamheden, want dan moet er dus heel wat aan de hand zijn.

dr. Jan Dirk Wassenaar is predikant in Hellen-
doorn en een vaste medewerker van Geandewei

Geloofsgetuige

Dag Hammarskjöld

'Eens zei ik 'ja', tegen iemand – of iets. Vanaf dat moment heb ik de zekerheid dat het leven zinvol is en dat mijn leven in onderwerping een doel heeft.'

*29 juli 1905, Jönköping (Zweden) – † 18 september 1961, Congo

Zestig jaar geleden kwam hij om het leven bij een vliegtuigongeluk. Neergeschoten? De Zweed was sinds 1953 secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Het waren woelige jaren met veel oorlogen en politieke crises. Na zijn dood bleek een uitwerking van zijn dagboek-aantekeningen voor publicatie klaar te liggen. Hammarskjöld had het vele reizen als politicus en diplomaat gecombineerd met wat hij 'de langste reis' noemde: de tocht naar binnen, de tocht naar zijn eigen bodem. De VN waren geleid door een mysticus. *Merkstenen* werd een van de belangrijkste spirituele geschriften van de twintigste eeuw.

In de splinternieuwe gebouwen van de VN in New York had hij in 1957 een stilleruimte laten aanbrengen. In het huis van werk en overleg ten dienste van het leven in vrede moest er één ruimte gewijd zijn aan de stilte 'waar alleen gedachten zullen spreken'. 'Wij allen hebben in ons een kern van stilheid, omgeven door stilte'. Midden in de ruimte kwam een blok ruw ijzererts uit zijn geboorteland, als een leeg altaar. Niet leeg omdat er geen God is, ook geen altaar voor een onbekende God, maar gewijd 'aan de God die mensen aanbidden onder vele namen en in vele vormen'.

Hammarskjöld kwam uit een Lutherse familie. Onbaatzuchtige dienstbaarheid aan het land zat al generaties lang in de familie van vaderskant. Van moeders kant had hij het diepe besef geërfd dat alle mensen gelijk waren als kinderen van God. Zijn benoeming door de VN beleefde hij als een echte roeping, die zijn geestelijke zoektocht verder intensiverde. De dagboekoverpeinzingen verraden zijn kennis van mystieke en moderne schrijvers en de psalmen, zijn verankering in de liturgie en het kerkelijk jaar, zijn intense beleving van de wind en het licht en de panorama's tijdens bergwandelingen, het gegrepen zijn door Christus. Hij toont zich een veel-eisend mens die tegelijk van overgave weet.

Overgave aan God? 'God sterft niet op de dag dat we niet meer in een persoonlijke godheid geloven, maar wij sterven op de dag dat het leven voor ons niet meer doorstraald wordt door de schittering van het steeds opnieuw geschonken wonder, vanuit bronnen die ieder verstand te boven gaan.'

Waarom schrikken zoveel mensen terug voor de reis waar geen QR-code voor nodig is?
Harmen Jansen

Byldspraak - Willem Wilstra Ald resept

Wy binne fan hûs út grutbrocht mei: ierappels - grienten - stikje fleis - brij. En wy kinne it iten no noch 'goed op 'e tonge hâlde', it smakket ús goed. In protte minsken wrakselje mei harren kondysje en sis no sels: net elts is in sportman of frou.

Mar wat in ferrassing: lêsten snein kaam ús dominy yn syn preek mei in tekst út it boek dat neamd is nei Daniël, dy't as baling nei Babel kaam om oan it keninklike hof te tsjinjen, mei de wille fan iten en drinken dêroan ferbûn.

Daniël lykwols woe him net ûnrein meitsje troch it gastmiel en de wyn fan 'e kening. En God bestjoerde it sa, dat de hofmaster Daniël te wille wie om syn eigen menu te iten, dat bestie út grienten en wetter! Nei tsien 'testdagen' die bliken, dat Daniël en syn maten Sadrak, Mesjak en Abednego der fleuriger en sûner út seagen as wa't wol fan de keningstafel iten hiene. En God joech Daniël ynsjoch yn alle gesichten en dreamen.

Grienten en wetter, sa'n 2600 jier nei dato. Mar wol net bespuite!

Monnikenwerk

Kunstenaars in oude kerken

'Werken in de stilte van eeuwenoude kerken, wat doet dat met je?' Die vraag staat centraal in het kunstproject Monnikenwerk. Vijftien kunstenaars werken in oude Groninger en Friese kerken gedurende zes woensdagen in de zomer. Zij dompelen zich onder in de vaak nog sacrale ruimte, werken aan een kunstwerk en zijn in de avonden gastheer of gastvrouw voor belangstellenden.

De vierde editie van Monnikenwerk is begonnen op 14 juli en duurt nog t/m 18 augustus.

Voorgaande jaren bleken de oude kerken unieke en inspirerende ruimten te zijn waar kunst, kerk en omgeving als vanzelf met elkaar werden verweven. De kunstenaars lieten zich raken door iets wat soms groter was dan zichzelf en de vele belangstellenden die 's avonds de kerk binnenkwamen werden deelgenoot van deze ervaring.

Deelnemende Groninger kerken zijn in ronde Noord de kerken van Baflo, Den Aniel, Wes-

ternieland, Saaxumhuizen en Eenrum. In ronde Oost gaat het om de kerken van 't Zandt, Leermens, Loppersum, Eenrum en Wirdum.

In Fryslân bieden de kerken van Aalsum, Oostrum, Jouswier en de Bonifatiuskapel in Dokkum onderdak aan de kunstenaars van Monnikenwerk.

De kerken zijn open op de woensdagen 28 juli, 4, 11 en 18 augustus van 17.00 tot 20.00 uur. Informatie over de kunstenaars en (fiets)routes langs de kerken staat op

www.monnikenwerk.nu

Geloof en persoonsnamen (3)

De actualiteit van Jeremia

Blijft Jeremia actueel? Moedige mensen in het verzet tegen de barbarij van Hitler - de jurist Helmuth von Moltke, ethicus Dietrich Bonhoeffer en de predikant Paul Schneider - waren ervan overtuigd.

Helmuth von Moltke verzuchtte: 'Wat zijn wij armzalige mensen vergeleken bij het formaat van Jeremia.' Dietrich Bonhoeffer ontdekte al jong bij Jeremia 'sporen van God'. En Paul Schneider, die tussen 1937 en 1939 gevangen zat in Buchenwald en daar zwaar mishandeld werd, laat zien dat Jeremia voor hem een groot voorbeeld is.

Bij zijn bevestiging in zijn tweede gemeente sprak de dominee over Jeremia 15: 19 -21.

'Dit spreekt de Heer: (...) Ik maak jou voor dit volk tot een bronzen vestingsmuur. Ze zullen je bestrijden, maar je niet overwinnen, want Ik zal je terzijde staan.'

Deze woorden werden werkelijkheid in zijn leven.

Jeremia

Profeten verkondigen wat goed of slecht is in de ogen van God. En daarbij sparen ze de politiek - de koning en zijn adviseurs - beslist niet. Tijdens het leven van Jeremia zijn koning Josia en zijn nazaten aan de macht. (zie kader)

Uit hun namen spreekt de relatie met God Jahweh..

Jo-sia	Jahweh wil bevrijding
Jo-achaz	Jahweh is houvast
Jo-jakim	Jahweh richt
Sedeq-ia	het recht is Jahweh

Goed en Slecht

Koning Josia doet zijn naam eer aan. Maar zijn drie zonen en kleinzoon Jojakim helemaal niet. Het oordeel over Josia is: 'Hij deed wat goed was in de ogen van de Heer.'

Voor de vier anderen luidt de conclusie: 'Zij deden wat slecht was in de ogen van de Heer.'

Het zijn herders die schapen in het verderf storten en laten verdwalen. (Jeremia 23:1)

De vraag: 'wat is goed en wat is slecht?' dringt zich aan ons op.

Tegen Jojakim, die eigen materiële belangen nastreeft, zegt Jeremia:

'Je vader (=Josia) had aan niets gebrek. *Recht en gerechtigheid* handhaafde hij. Hij beschermde

het recht van armen en behoeftigen. Is dat niet: mij kennen, spreekt de Heer.' (Jeremia 22: 15 en 16).

'Kennen' heeft de betekenis: zich de idealen van Jahweh eigen maken.

Die idealen zijn het recht inclusief de daden die dat recht realiseren; gerechtigheid doen.

De naam Jerem-ia betekent 'verheven is Jahweh'. En die verhevenheid blijkt uit het feit dat hij geen partij kiest voor wie kwaad doen, maar recht doen aan weerlozen, wezen, verdrukten en zwakken. (Psalm 82: 2 en 3).

Het ideaal

De laatste koning voor de Ballingschap in 587 draagt de naam SeDeQia. Bij zijn geboorte had hij als naam Mattan-ja ('geschenk van Jahweh'), maar bij zijn aantreden als koning wordt zijn naam SeDeQ-ia: 'het recht is Jahweh.'

Er is geen naam die het ideaal beter kan verwoorden. Maar Sedeqia blijkt een slapping, een marionet van zijn adviseurs. Daarom blijft het verlangen naar een 'rechtmatige (sedeq-) telg', die recht en gerechtigheid wel zal handhaven. (Jeremia 23: 5).

Jeremia en ds. Paul Schneider

Om zijn kritiek kreeg Jeremia stokslagen, werd hij gevangen gezet en riepen mensen: 'Sterven moet jij, je verdient de dood!' Maar Jeremia zweeg niet! Het besef van door God geroepen zijn klinkt in de woorden:

'Als ik denk: ik wil hem (Jahweh) niet meer noemen, dan laait er in mijn hart een vuur op.' (Jeremia 20: 9). (Diepe indruk maakt de berijming van deze tekst in Lied 831)

Ds. Paul Schneider (1897- 1939) was predikant in Duitsland. Hij kwam in verzet tegen het, in zijn ogen, pure heidendom van de nazi-ideeën en praktijken. De overeenkomsten met Jeremia zijn treffend

Om zijn kritiek werd hij in 1937 vier keer gearresteerd. Na de laatste keer werd hij naar concentratiekamp Buchenwald gebracht, waar hij zware dwangarbeid moest verrichten.

Toen hij weigerde de Hitlergroet te brengen was de straf eenzame opsluiting en zware mishandeling. Continu confronteerde hij bewakers met het onrecht dat ze mensen aandeden. Vanuit zijn cel riep hij vaak troostende woorden naar gevangen op de appelplaats.

Paaszondag 1938 hoorden duizenden gevangenen: 'Vrienden, luister! Ik, ds. Paul Schneider, zeg u: hier wordt gefolterd en vermoord. Maar, zo spreekt de Heer: 'Ik ben de opstanding en het leven.'"

Harde stokslagen brachten de prediker van Buchenwald tot zwijgen. Uiteindelijk overleed hij op 18 juli 1939 na een dodelijke injectie. Dat op zijn begrafenis tweehonderd predikanten in toga de baar volgden, maakte diepe indruk

De Naam eren

Mensen en kerken, die de Naam van God dragen, dienen de Naam te eren met hun gedrag. Indringend riep Jeremia zijn leven lang daartoe op.

'Als jullie je leven werkelijk beteren, als jullie werkelijk rechtvaardig handelen, (...) dan mogen jullie hier blijven wonen.' (Jeremia 7: 1- 11).

Waar geloof dode vorm geworden is, daar verdienen Jeremia en Paul Schneider gehoor.

Doede Wiersma was wetenschappelijk medewerker Oude Testament aan de Rijksuniversiteit Groningen en is emeritus-predikant van de Protestantse Kerk

Over ds. Paul Schneider:

A.B. Goedhart, 'De dominee van Buchenwald; Het levensverhaal van Paul Schneider 1897- 1939', de Banier, 11,95 euro

Margarethe Schneider: Paul Schneider, Der Prediger von Buchenwald, Neu herausgegeben von Elsa-Ulrike Ross und Paul Dieterich. Scm Hänssler, 13,99 euro (e-book)

Helmuth van Molke, Bundesarchiv, Bild 147-1277

Dietrich Bonhoeffer

Paul Schneider

Solidair Friesland zoekt vrijwilligers voor projecten

Robert Colijn beschreef het in zijn column op pagina 2: Solidair Friesland werkt bij al zijn projecten vanuit de presentietheorie. Dit is een relationele manier van werken die vaak een stapje verder gaat. Het doel is niet om dichtbij, maar dicht-

terbij de ander zijn. Colijn: „Wij werken vooral met vrijwilligers bij onze mooie projecten. Dit zijn onder meer Budgetmaatje, maatje van iemand met een licht verstandelijke beperking (www.doe.frl) en De Woonkamer om mensen te verbinden. Wij kunnen zeker vrijwilligers gebruiken hiervoor. Wilt u met ons samenwerken om dichtbij mensen te staan? Mail dan naar rcolijn@solidairfriesland.nl

GGZ-instituut In de Bres zoekt leden voor de cliëntenraad

De Cliëntenraad van Christelijk Instituut geestelijke gezondheidszorg (CIGGZ) In

de Bres zoekt twee nieuwe leden, onder wie een nieuwe voorzitter. In de Bres biedt ambulante hulpverlening aan volwassenen, kinderen en jeugd met psychische of psychiatrische klachten, vanuit locaties in Drachten en Groningen. Daarnaast biedt In de Bres aan kerken kennis en informatie over onderwerpen op psychologisch vlak. In de Cliëntenraad zitten oud-clieënten, partners en andere verwanten van cliënten. Meer informatie staat op ggzindebres.nl/over-ons/werken-bij/

Preekschrijfwedstrijd over teksten met grote gevolgen

Kun jij uit de voeten met bijbelteksten die grote gevolgen kregen? Die vraag stelt de website Liberaalchristendom.nl in de vorm van een nieuwe preekschrijfwedstrijd. Daaraan mogen zowel theologen als niet-theologen meedoen. Verschillende bijbelteksten zijn in de geschiedenis gebruikt om discriminatie en uitsluiting van bijvoorbeeld vrouwen, homo's, joden en mensen met een donkere huidskleur te rechtvaardigen. Hoe moeten we vandaag omgaan met deze teksten die grote maatschappelijke gevolgen hebben gehad?

De uitdaging is om deze zomer een preek van maximaal 700 woorden te schrijven over een van de vier geselecteerde bijbelteksten. Het gaat om: Genesis 9: 24-25 (De vervloeking van Cham) Leviticus 20: 13 (Doodstraf op same-sexrelaties) Matteüs 27:25 ('Zijn bloed kome over ons...') I Korintiërs 14:34 (Zwijgtekst voor vrouwen). Deadline is 1 september. De winnar wordt bekend op donderdag 28 oktober. Op www.liberaalchristendom.nl staat alle relevante informatie.

Persoonlijk Geloofd zij de God die mijn

Met Psalm 66 schreef koning David een danklied voor Israëls redding. Hij put zich uit in lof en dankbaarheid voor de God die Israël uit de benauwdheid heeft bevrijd. Hij wil het aan iedereen wel vertellen wat God gedaan heeft, ook aan zijn ziel. Hij eindigt deze psalm met de woorden: 'Geprezen zij God, die mijn gebed niet afwees, noch mij zijn goedheid onthield.' Kortom, dit is een psalm van overvloedige dankbaarheid waar wij ons aan kunnen spiegelen.

door Maurice Wielenga

Dankbaarheid tonen

Wij hebben een mooie liederenschat over dankbaarheid om te zingen. Maar het is de vraag of wij in de praktijk van alledag die dankbaarheid wel kunnen opbrengen.

Zijn wij God wel dankbaar genoeg dat hij ons door de gevaarlijke pandemie heeft geholpen (ervanuitgaande dat de recente opflakking een laatste stuip trekking van het virus is)? Een dankdienst zou hier zeker passend zijn. Ja, wel meer dan een!

Tijdens de EK-voetbalwedstrijd Denemarken - Finland zeeg Christian Eriksen na de 43ste minuut onverwachts in een hartstilstand. Hij viel na een balaanname plotseling voorover en bleef roerloos liggen. De schrik en ontzetting waren duidelijk van de gezichten van de medespelers en bezoekers van het stadion in Kopenhagen af te lezen. Hoe broos kan het leven zijn! Na geruststellende mededelingen door de speaker klonk er applaus en gejuich op.

Veel gebeden zijn voor Eriksen opgezonden. Zo blijkt maar weer hoe goed het is ons in alles van God afhankelijk te weten. Dat geldt ook voor de covidpandemie die op dit moment nog volop slachtoffers maakt. In India bijvoorbeeld stierven tot voorkort ruim vierduizend inwoners per dag. We zijn weer volop plannen aan het maken - en beslissingen aan het nemen - voor de toekomst, maar de afhankelijkheid van God staat in dit alles voorop.

Hij begeleidt ons

Ook al zijn onze gebeden verre van volmaakt, of onbeholpen, het geeft moed en kracht te weten dat er een God is die onze gebeden niet afwijst, maar hoort. Hij onthoudt ons zijn goedertierenheid niet. Wij zoeken God in vol vertrouwen dat hij ons begeleidt op de glibberige wegen van ons leven. 'Zijn erbarmen baant ons een weg door onze onzekerheid en twijfel', zei Frère Roger van Taizé. Deze zielenherder werd in 2005 door een verwarde vrouw doodgestoken in zijn eigen bedehuis in Taizé. Dat heeft algemene beroering en verdriet gegeven.

Volharden in het gebed

Vanuit zijn gevangenis doet Paulus een beroep op ons om te volharden in het gebed.

Daarbij bidt hij ook dat hij spoedig weer vrij mag komen. Ter wille van Christus zat hij gevangen. Dat is iets om goed over na te denken. Stellen wij ons deze situatie eens voor, dat het geloof en vertrouwen in Christus ten koste kan gaan van onze vrijheid... Paulus bidt ook dat God een deur voor het blijde evangelie mag openen. In hoeveel landen heerst momenteel wel niet onvrijheid? Is Belarus, Wit-Rusland, niet één grote gevangenis? Laten we bidden voor moedige mensen die het lamentabele gedrag van de klik van Loekasjenko durven te benoemen.

Ook voor de inwoners van Hong Kong, die niet eens de slachting op het Tianmenplein (Plein van de Hemelse Vrede, nota bene), mochten gedenken, op straffe van 10 maanden gevangenisstraf. Wat is de vrijheid in deze voormalige Britse Kroonkolonie toch beknot. In Noord-Korea liet sinds lange tijd Kim Jung Un van zich horen met een smeekbede voor meer voedsel, want de mensen sterven van de honger. Zelf hijzelf was sterk afgefallen.

En met nadruk wil ik noemen het zware lot van de bootvluchtelingen die vanuit Afrika en Syrië naar Europa proberen te vluchten. Geve God dat Frontex, die nu veelal overbeladen bootjes met hulpzoekenden tegenhoudt, een andere koers vaart, een van medemenselijkheid, zodat ook deze vluchtelingen veilig kunnen landen op de kusten van Europa waar nog vrijheid is. Naar schatting zijn er dit jaar al enige duizenden bootvluchtelingen in de golven van de Middellandse Zee verdwenen. Onze regering moet veel harder stelling nemen tegen het terugduwen - met harde of zachte drang - van deze mensen, die voor veel geld een onzekere toekomst tegemoet gaan. Frontex werkt nota bene op basis van gelden die ook door de belastingbetalers in Nederlanden worden opgebracht.

Laten we deze mensen niet vergeten in onze gebeden en organisaties financieel steunen die op de Middellandse Zee het wagen om gestrande vluchtelingen van de verdrinkingsdood te redden. Het is onze plicht, wel te verstaan! De gedachte dat wij hier in Nederland nog zoveel vrijheid genieten, mag in dankbare gebeden vertaald worden.

Maurice C.J. Wielenga uit Joure is publicist en een vaste medewerker van Geandewei

gebed niet afwees

Diversen

Jan H. Woudstra presenteert zijn derde dichtbundel

Jan H. Woudstra (1963) presenteert op 21 augustus zijn derde dichtbundel: *In gedichten geweven*, na *In gedichten verzonken* (2019) en *In gedichten gevangen* (2020). In zijn gedichten beschrijft Woudstra wat hij in zijn leven ervaart na het overlijden van zijn vrouw Baukje in 2016. De gedichten zijn doorwoven met Geloof, Hoop en Liefde. Een deel van de inspiratie voor deze bundel haalde de schrijver uit de ziekenzalving van een vriendin, Beitske Kloosterman. Ongedachte wonderen kunnen zich voordoen in ieders leven. Het wonder van troost of liefde kan in en door woorden worden aangereikt. Dit is de hoop van ieder die schrijft of leest. De presentatie is in de Sint Vituskerk in Wetsens en bestaat uit een inloop tussen 14.00 en 17.00 uur, waarin de gedichten klinken en er ruimte is om de auteur te ontmoeten. U kunt zo kort of zo lang blijven als u wilt, de toegang is vrij. Mailadres voor bestellingen/presentaties: ingedichten7@gmail.com

Orgelfietstocht dit jaar langs Hallum, Marrum en Ferwert

De orgelfietstocht van Organum Frisicum - het Friese orgel i.s.m. Tsjerkepaad is dit jaar op zaterdag 31 juli en voert langs de Sint Maartenskerk in Hallum (Van Gruisenorgel), de Godeharduskerk van Marrum (Hillebrand/Lohmanorgel) en de Sint Martinuskerk in Ferwert (Adema-Verschurenorgel). De instrumenten worden bespeeld door Jochem Schuurman en Peter van der Zwaag. Vanwege de huidige coronamaatregelen is besloten de deelnemers in twee groepen te verdelen, van maximaal vijftig deelnemers. De ene groep begint rijdt van Hallum naar Marrum naar Ferwert, de andere van Marrum naar Ferwert naar Hallum. Vertrek 13.30 uur. Opgeven bij Jan van der Meer via jjvdmeer@hetnet.nl o.v.v. het 'opstapdorp' van voorkeur.

Hallum

Marrum

Ferwert

VOLGENDE KEER in Geanndewei

In triuwke oer de râne

Want hy sil wêze allyk
in geve beam

Jentsje Popma en de Ichtus

